

L'Erola

Cercs

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: A la zona oest del municipi, allunyada dels nuclis de població.

Coordenades:

Latitud: 42.15483
Longitud: 1.82256
UTM Est (X): 402723
UTM Nord (Y): 4667638

Classificació

Número de fitxa 08268 - 24
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern
Segle XVII-XVIII
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: La masia es troba en procés d'enrunament. La volumetria de la casa es conserva pràcticament sencera, però mostra part de les teulades i d'alguns forjats interiors ensorrats. Els murs mostren algunes esquerdes i la vegetació en cobreix algunes parts.

Protecció Inexistent
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 080268A003000020000HJ
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dv., 26/02/2016 - 01:00

Descripció

La masia es troba emplaçada en un ampli prat obert que es troba passat el Coll de l'Erola. La seva situació és a uns 1225 msnm, quedant situada entre la profunda vall del torrent de Peguera, que discorre al sud de la casa i el turó de la Vall-Llòbrega al nord.

Actualment, la masia està en procés d'enrunament, tot i que conserva un alçat important de les seves estructures, fins a cota de teulada en algunes parts. Les estructures principals que la conformen són la casa, el paller i l'era. La casa mostra diferents fases constructives, d'una banda, una primera casa més petita, corresponent al cos de llevant, i d'altra banda, dues ampliacions afegides successivament al costat de ponent, en diferents períodes. En conjunt la casa mostra una planta rectangular allargada amb un reclau, definint una forma similar a una L. Consta de planta baixa, planta primera i potser un petit altell a nivell de sota-coberta i només en part de l'estructura; de fet, es tracta d'una casa de poca alçada. L'estructura està construïda adossada al marge del terreny pel costat nord i també per ponent, fet que determina que, especialment pel costat nord, la façana, tingui molt poca alçada visible. La part més de llevant, corresponent a l'estructura més antiga, junt amb la primera ampliació del costat de ponent disposaven de coberta a un sol vessant, desaiguant cap al sud; per contra, el darrer cos ampliat al costat oest, amb una planta de major amplada que la resta de l'estructura, mostra coberta a dos vessants amb el carener orientat nord-sud. La façana principal del conjunt, orientada cap al sud, és on trobem la majoria d'obertures; totes són de constitució senzilla, en la majoria de casos amb brancals sense diferenciar del mur, tot comptant amb diversos exemples amb muntants i llindes de fusta i algun cas amb llinda de pedra desbastada. A planta baixa hi havia tres portes d'accés a l'interior, corresponent a cadascuna de les principals fases constructives i d'ampliació de la volumetria de la casa. En el darrer cos afegit a l'extrem de ponent, la porta queda situada obrint cap a llevant, coincidint amb l'estructura que té major amplada i que conforma un reclau per aquest extrem. Els usos de cada planta sembla que es corresponien als habituals en aquests tipus de masia, planta baixa destinada al bestiar i magatzem, es conserven algunes menjadores, i planta primera a ús d'habitatge. A pocs metres a ponent hi ha l'estructura del paller, avui dia també en procés d'enrunament. Mostra planta rectangular, dos nivells i coberta a dos vessants amb el carener orientat est-oest. La façana principal del paller obra cap a llevant, tot mostrant una gran obertura central de línies rectes amb un pilar al centre. A l'entorn de les estructures principals de la masia destaquen els murs de pedra seca que actuen de contenció de les antigues feixes de conreu.

Observacions:

Uns centenars de metres més al nord-oest de la masia, prop de la pista, hi ha la font d'abastiment d'aigua de la casa.

Història

Es creu que l'indret podria haver estat ocupat des d'època baix medieval. Actualment, però, les restes arquitectòniques visibles mostren unes característiques constructives que poden adscriure's al període modern, probablement a cavall del segle XVII i XVIII. Les construccions que conformen la masia compten amb ampliacions i reformes de cronologies posteriors.

Documentalment, consta la masia constata referenciada en el llibre "Registro de las casas de campo de cada distrito y los aforados de guerra. nº63. 1856 nº 32" (ACBR), en l'apartat corresponent al poble de Cercs hi ha anotada la masia Erola, en la que hi consta inscrit Benet Santamaria.

Les properes explotacions mineres de carbó degueren significar una modificació de l'entorn i de l'ocupació de l'indret de manera destacable en el període de més activitat minera, en especial a la primera meitat del segle XX, moment d'obertura de les mines més properes a la zona de la masia. Les mines que consten que van ser explotades als entorns més propers són la mina de l'Erola, explotada entre el 1945 i el 1947, la mina del "Fava-Campet" de l'Erola, entre 1920 i 1925, a més de dues altres mines més properes al Vall-Llòbrega i almenys un parell més, camí de Peguera. Aquestes explotacions consten referenciades com a mines en

general de curt recorregut, les quals sovint eren lloc de treball de joves que acudien a treballar-hi com a alternativa al servei militar.

Bibliografia

PERARNAU, J.; PIÑERO, J. (1992): Catàleg de protecció del patrimoni històric, arquitectònic, natural i ambiental del terme municipal de Cercs. Fitxa RU. 8. Ajuntament de Cercs

SOLER I RIBA, R. i ORIOLA I CASÒLIVA, J, (1997). Relleu Fotogràfic de les mines del Berguedà. Fotocomposició i impressió: Berimprèss, S.L., Berga.

